

DECIZIE

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan

examinând recursul declarat de reprezentantul Iuliei Cazacu (Scalețchi), Petru Scalețchi și Tamarei Gușciuc (Scalețchi), avocatul Victor Munteanu, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018,

adoptată asupra revizuirii depuse împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iulia Cazacu (Scalețchi), Petru Scalețchi și Tamara Gușciuc (Scalețchi) împotriva Consiliului raional Telenești cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma represiunilor politice,

c o n s t a t ă :

La 06 iunie 2017, avocatul Victor Munteanu a depus cerere de chemare în judecată în numele Iuliei Cazacu (Scalețchi), Petru Scalețchi și Tamarei Gușciuc (Scalețchi) împotriva Consiliului raional Telenești cu privire la repararea prejudiciului material în sumă de 2 347 570, 75 de lei, care reprezintă valoarea bunurilor confiscate în urma represiunilor politice și a prejudiciului moral în sumă de 150 000 de lei.

Judecătorul Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, prin încheierea din 09 iunie 2017 (f.d. 22), a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată, din motiv că există o hotărâre judecătorească irevocabilă cu privire la un litigiu între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeuri.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 28 septembrie 2017 (f.d. 136-139), a restituit recursul declarat de reprezentantul reclamantei Iulia Cazacu, avocatul Victor Munteanu împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 09 iunie 2017, ca fiind depus în afara termenului legal, iar recurentul nu a solicitat repunerea în termenul de depunere a recursului.

La 02 ianuarie 2018, avocatul Victor Munteanu a depus cerere de revizuire în numele Iuliei Cazacu (Scalețchi), Petru Scalețchi și Tamarei Gușciuc (Scalețchi) împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, solicitând admiterea cererii de revizuire și casarea deciziei, cu examinarea recursului declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 09 iunie 2017 (f.d. 143-146).

În argumentarea cererii de revizuire a indicat că instanța de recurs eronat a stabilit că cererea de recurs împotriva încheierii din 09 iunie 2017 a fost depusă abia la 05 iulie 2017, în condițiile în care aceasta a fost expediată în adresa judecătorei prin intermediul oficiului poștal la 30 iunie 2017, fapt confirmat prin ștampila aplicată pe plic.

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 22 februarie 2018 (f.d. 171-176), a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de avocatul Victor Munteanu în numele Iuliei Cazacu (Scalețchi), Petru Scalețchi și Tamarei Gușciuc (Scalețchi) împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017.

La 02 aprilie 2018, avocatul Victor Munteanu în numele Iuliei Cazacu (Scalețchi), Petru Scalețchi și Tamarei Gușciuc (Scalețchi) a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii, cu restituirea cauzei spre rejudecare (f.d. 185-188).

În motivarea recursului, a invocat că copia încheierii Judecătorei Orhei, sediul Telenești din 09 iunie 2017 a recepționat-o la 16 iunie 2017, iar recursul împotriva acesteia a fost semnat și depus la oficiul poștal la 30 iunie 2017, fiind expediat prin scrisoare recomandată cu aviz.

Prin urmare, consideră că s-a încadrat în termenul legal de declarare a recursului, acesta fiind depus în a 14-a zi de la recepționarea copiei încheierii din 09 iunie 2017. Astfel, este neîntemeiată și ilegală concluzia Curții de Apel Chișinău de respingere ca fiind inadmisibilă a cererii de revizuire.

Ab initio Colegiul decelează că, în conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Conform art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Coroborând dispozițiile art. 425 cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs consideră că, în speță, termenul de demarare a căii de atac începe să curgă în ziua imediat următoare datei comunicării încheierii judecătorești.

Colegiul atestă că, în speță, calea de atac este demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei rezultă că încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018 a fost comunicată avocatului Victor Munteanu la 16 martie 2018, fapt confirmat prin ștampila aplicată plic (f.d. 193).

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de reprezentantul Iuliei Cazacu (Scalețchi), Petru Scalețchi și Tamarei Gușciuc (Scalețchi), avocatul Victor Munteanu, urmează a fi respins și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 453 alin. (3) din Codul de procedură civilă, încheierea de respingere a cererii de revizuire poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară, cu excepția cazurilor în care cererea de revizuire este examinată de Curtea Supremă de Justiție.

Articolul 426 din Codul de procedură civilă consemnează în alin. (3) că, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3

judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Verificând legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018 prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că actul judecătoresc contestat a fost emis în concordanță cu normele de drept procedural pertinente.

Primordial, instanța de recurs consideră oportun de a învedera că în sensul Capitolul XXXIX din Codul de procedură civilă, revizuirea face parte din categoria căilor extraordinare de atac de retractare, prin intermediul căreia se poate obține desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și reînnoirea judecății în cazurile expres determinate de lege.

Revizuirea oferă posibilitatea retractării unei hotărâri judecătorești definitive care se vedește a fi greșită în raport cu unele împrejurări de fapt survenite după pronunțarea acesteia. Retractarea unei hotărâri judecătorești definitive produce efecte grave pentru părți și pentru stabilitatea raporturilor juridice civile. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazurile strict determinate de lege. Pe de altă parte, însă, revizuirea constituie un remediu procesual important pentru înlăturarea acelor situații excepționale care au făcut ca o hotărâre judecătorească să fie viciată chiar în substanța sa.

Având în vedere că revizuirea ocupă un loc aparte în sistemul căilor legale de atac, Colegiul găsește oportun a evoca doar trăsăturile distinctive speței, or, legiuitorul a impus unele reguli de procedură specifice care se aplică acestei căi de atac și care evidențiază deopotrivă locul aparte pe care-l ocupă revizuirea în sistemul procedural.

Astfel, revizuirea făcând parte din categoria căilor extraordinare de atac, este guvernată de reguli speciale, legiuitorul a prevăzut expres și exhaustiv la art. 449 din Codul de procedură civilă temeiurile pentru declararea acesteia.

Așa, în conformitate cu art. 449 din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă;

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei;

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces;

e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere;

e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau

din hotărîrea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului;

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărîre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărîrii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Analizând memoriul cererii de recurs și a cererii de revizuire se distinge că în argumentarea solicitării retractării deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017 nu este invocat niciun temei prevăzut de art. 449 din Codul de procedură civilă, însă din cele menționate în cererea de revizuire rezultă că aceasta se întemeiază pe temeiul prevăzut la lit. b) a art. 449 din Codul de procedură civilă - au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În acest sens, urmează a fi notat faptul că, în cazul când se invocă temeiul de revizuire – devenirea cunoscută a unor circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv până la data pronunțării hotărîrii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente.

Esențial este ca revizuientul să nu fi știut anterior pronunțării hotărîrii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe (sau fapte) și nici să nu fi avut posibilitatea de a le cunoaște, dar să fi existat până la momentul pronunțării hotărîrii și care să fie descoperite după ce hotărîrea judecătorească a devenit irevocabilă.

Este absolut necesar ca circumstanțele și faptele respective să fie fundamentale și obligatorii pentru a justifica retractarea unei hotărîri judecătorești rămase irevocabile.

La cazul prezentei spețe, instanța de recurs consideră că motivul invocat de către reprezentantul revizuienților Iulia Cazacu (Scalețchi), Petru Scalețchi și Tamara Gușciuc (Scalețchi), avocatul Victor Munteanu în susținerea cererii de revizuire și anume că, după ce a luat cunoștință cu copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, i-a devenit cunoscut faptul că instanța de recurs eronat a concluzionat că cererea de recurs a fost depusă la 05 iulie 2017 și nu la 30 iunie 2017, nu se încadrează în prevederile art. 449 lit. b) CPC și nu constituie circumstanță sau faptă esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului.

Or, avocatul Victor Munteanu nu s-a aflat în imposibilitate de a prezenta odată cu depunerea cererii de recurs, înscrisurile care confirmă respectarea termenului legal de exercitare a căii de atac.

Cumulul ipotezelor relevate certifică în mod clar lipsa de substanță a recursului declarat de avocatul Victor Munteanu în numele Iuliei Cazacu (Scalețchi), Petru Scalețchi și Tamarei Gușciuc (Scalețchi) împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018 și cu titlu de consecință a revizuirii declarate împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017. Circumstanța dată desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța

inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare atât a revizuirii, cât și a recursului.

Pertinentă speței Colegiul consideră și jurisprudența CtEDO la examinarea cauzelor, în care Înalta Curte a reiterat că, dreptul la o instanță, garantat de art.6 §1 din Convenție presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare a cauzei. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară prin circumstanțele unui caracter esențial și imperios (Josan v. Moldova, nr. 37431/02, § 25; Brumărescu v. România, nr.28342/95, §61; Ryabykh v. Rusia, nr.52854/99, §52).

Din considerentele menționate supra și având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018 a fost emisă cu respectarea normelor de drept pertinente, iar recurenții nu au adus în fața instanței de recurs argumente elocvente în sensul demonstrării ilegalității și netemeinicii actului judecătoresc recurat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 453 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

A respinge recursul declarat de reprezentantul Iuliei Cazacu (Scalețchi), Petru Scalețchi și Tamarei Gușciuc (Scalețchi), avocatul Victor Munteanu împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018.

A menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2018, adoptată asupra revizuirii depuse împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iulia Cazacu (Scalețchi), Petru Scalețchi și Tamara Gușciuc (Scalețchi) împotriva Consiliului raional Telenești cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan